

แนวโน้มเศรษฐกิจรัสเซียในปี 2563 และการส่งออกของไทย

ธนาคารโลกแถลงว่าสภาพเศรษฐกิจของรัสเซียในปี พ.ศ. 2562 มีการเติบโตอย่างชะลอตัว ด้วยภาคการลงทุนและการค้าต่ำกว่าที่คาดการณ์ อีกทั้งยังถูกใช้มาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

สำหรับในปี พ.ศ. 2563 ธนาคารโลกคาดว่าเศรษฐกิจรัสเซียจะเติบโตได้ร้อยละ 1.6 และ 1.8 ในปีถัดไป แต่ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (Multilateral Development Bank: MDB) มีความเห็นว่าควรปรับลดคาดการณ์เศรษฐกิจของรัสเซียในปี 2563 ลงอีกร้อยละ 0.1 เหลือร้อยละ 1.5 จากราคาน้ำมันที่ค่อนข้างคงที่และแผนรายจ่ายเพื่อการลงทุนจากภาครัฐจำนวน 400 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ควบด้วยการปรับขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มในปีที่ผ่านมา จะเป็นปัจจัยสำคัญบ่งชี้การเติบโตทางเศรษฐกิจ

การลงทุนของภาคเอกชนคาดว่าจะไม่คึกคักเท่าที่ควร เนื่องจากความไม่แน่นอนของนโยบายและยังมองภาพการเติบโตในระยะยาวได้ไม่ชัดเจน รวมทั้งปัญหาโครงสร้าง เช่น ขีดความสามารถในการแข่งขันที่ลดลง ธนาคารโลกจึงประเมินว่าเศรษฐกิจของรัสเซียในปี พ.ศ. 2562 เติบโตขึ้นเพียงร้อยละ 1.2 เท่านั้น

นอกจากนั้น กิจกรรมในภาคอุตสาหกรรมก็อ่อนตัวลง กลุ่มผู้ผลิตน้ำมันโอเปกลดกำลังการผลิต และปริมาณยอดการค้าปลีกที่หดตัวลงอย่างมากหลังจากมีการปรับขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มทำให้ผู้บริโภคสูญเสียความมั่นใจ

อย่างไรก็ตาม รัสเซียเป็นหนึ่งในแปดประเทศกำลังพัฒนาที่ช่วยผลักดันเศรษฐกิจของตลาดเกิดใหม่ โดย

อาร์เจนตินาและอิหร่านก็คาดว่าจะสามารถก้าวผ่านภาวะเศรษฐกิจถดถอยได้ในปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งอีก 5 ประเทศนอกเหนือจากรัสเซีย ได้แก่ บราซิล อินเดีย เม็กซิโก ซาอุดีอาระเบีย และตุรกี ที่น่าจะมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้นในปีนี้หลังจากที่ต้องพยายามฝ่าฟันอุปสรรคในปีที่ผ่านมา

ส่วนการคาดการณ์เศรษฐกิจโลกโดยรวม ธนาคารโลกได้ปรับลดการเติบโตลงร้อยละ 0.2 จากการพยากรณ์เศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2562 เป็น ร้อยละ 2.4 และร้อยละ 2.5 ในปีปัจจุบัน เนื่องจากการฟื้นตัวล่าช้ากว่าที่คาดการณ์ในด้านการค้าและการลงทุน ถึงแม้ว่าความตึงเครียดของความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกาและรัสเซียปรับตัวดีขึ้นแล้วก็ตาม ปี พ.ศ. 2562 ถือว่ามีการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่ำที่สุดนับตั้งแต่มีปัญหาวิกฤตการเงินโลกในทศวรรษที่ผ่านมา ส่วนปี พ.ศ. 2563 ก็คาดว่าจะดีขึ้นได้เพียงเล็กน้อยและยังอ่อนไหวกับความไม่แน่นอนของภาวะการค้าและความตึงเครียดของภูมิศาสตร์การเมือง

ไม่ว่าประเด็นด้านการค้าหรือการเติบโตทางเศรษฐกิจโลกล้วนขึ้นอยู่กับความขัดแย้งทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนที่อาจปะทุขึ้นเมื่อใดก็ได้ ควบคู่ไปกับความตึงเครียดของภูมิศาสตร์การเมือง โดยที่ขณะนี้ธนาคารโลกยังไม่สามารถคาดการณ์ผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับอิหร่านรอบใหม่ได้ บอกได้แต่เพียงว่ามันจะยิ่งส่งผลให้เกิดความไม่แน่นอนและกระทบต่อบรรยากาศการลงทุน

ที่มา: World Bank Cuts Russia's 2020 Growth Forecast, The Moscow Times, 9 January 2020

ภาวะเศรษฐกิจที่เติบโตได้ต่ำกว่าที่คาดการณ์ย่อมไม่เอื้ออำนวยในด้านการค้าระหว่างประเทศ การส่งออกของไทยไปยังตลาดรัสเซียในปี พ.ศ. 2562 คาดว่าจะมีมูลค่าลดต่ำกว่าระดับ 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐอีกครั้ง หดตัวลงอย่างรุนแรงประมาณร้อยละ -18 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ทั้งนี้นอกจากจะได้รับผลกระทบมาจากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนแล้ว รัสเซียยังคงถูกลงโทษด้วยมาตรการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากฝั่งสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปอย่างต่อเนื่องมาตลอด 5 ปี อีกทั้งปัญหาภายในจากการปรับขึ้นภาษีมูลค่าเพิ่มและการลงทุนของภาคเอกชนอ่อนแอ ล้วนแต่มีผลด้านลบต่อความมั่นใจทางเศรษฐกิจของผู้บริโภค ยังไม่นับปัญหาค่าเงินบาทแข็งที่ยิ่งซ้ำเติมต่อการส่งออกของไทยทำให้ขีดความสามารถในการแข่งขันลดลงอีกด้วย

ในปี พ.ศ. 2563 คาดว่าการส่งออกของไทยไปยังตลาดรัสเซียยังคงมีความไม่แน่นอนและคาดการณ์ได้ยาก เนื่องจากมูลค่าสินค้าสำคัญคือรถยนต์และรถปิกอัพที่ประกอบในประเทศไทยที่จะต้องเผชิญกับความต้องการรถใหม่ในตลาดที่อ่อนตัวลงจากภาวะเศรษฐกิจ อีกทั้งนโยบายของบริษัทแม่ในประเทศญี่ปุ่นที่จะตัดสินใจปรับเปลี่ยนฐานการผลิตรุ่นรถยนต์บางรุ่นจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง เช่น รถอเนกประสงค์ยี่ห้อ Mitsubishi รุ่น Pajero Sport ที่เคยส่งออกจากโรงงานผลิตในประเทศไทยไปยังรัสเซียถูกปรับไปใช้จากแหล่งประกอบรถยนต์ในประเทศรัสเซียเอง เป็นต้น

สำหรับสินค้าสำคัญอื่น ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ยางที่ส่วนมากกว่าร้อยละ 75 เป็นยางรถยนต์ ก็จะได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจไปด้วย เนื่องจากผลิตภัณฑ์ในประเทศที่มีราคาต่ำกว่าจะเป็นปัจจัยในการเลือกซื้อของผู้บริโภค ขณะที่ค่าเงินบาทแข็งก็ยิ่งซ้ำเติมขีดความสามารถในการแข่งขัน

สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับที่เคยขยายตัวได้ดีหลังก้าวผ่านภาวะเศรษฐกิจถดถอยในปี พ.ศ. 2557 – 2559 ก็ปรับตัวลดลงอย่างแรงตลอดปี พ.ศ. 2562 เนื่องจากถูกจัดว่าเป็นสินค้าฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีพโดยเฉพาะในภาวะที่เศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย

สินค้าผลไม้กระป๋อง โดยเฉพาะสับปะรดกระป๋องที่เคยสร้างมูลค่าการส่งออกให้ไทยอย่างโดดเด่น ก็ประสบปัญหาวัตถุดิบขาดแคลนและคุณภาพต่ำจากสภาวะอากาศที่ไม่ดีต่อการเพาะปลูกต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมาจนถึงปีใหม่นี้ด้วย

โดยสรุปแล้วสถานการณ์การส่งออกของไทยไปยังรัสเซียในปี พ.ศ. 2563 ก็ยังไม่สดใสเนื่องจากปัจจัยลบต่าง ๆ ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่อาจจะมีได้รับผลกระทบเพิ่มเติมจากความขัดแย้งระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นใหม่ด้วย เช่น กรณีสหรัฐอเมริกาและอิหร่าน อย่างไรก็ตามมูลค่าการส่งออกของไทยที่ปรับฐานลงต่ำมากในปีที่ผ่านมา ในขั้นนี้คาดว่าในปี พ.ศ. 2563 จะกลับมาขยายตัวได้ร้อยละ 5

การส่งออกของไทยไปยังรัสเซีย ควรเน้นสินค้าระดับคุณภาพและราคาปานกลางเพราะประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่มากนักและมีนิสัยเสียดสีสินค้าราคาถูกมาตลอดหลังจากเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยเมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา สำหรับสินค้าระดับพรีเมียมก็มีความต้องการตามเดิมไม่ได้รับผลกระทบไปด้วยแต่ก็มีปัญหาที่มีจำนวนผู้บริโภคในกลุ่มนี้ไม่มากนักและมักจำกัดอยู่ในเมืองใหญ่เท่านั้น